

Zakład Fitopatologii SGGW

Zakład Fitopatologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego powstał w kwietniu 1922 r. i przez okres międzywojenny był jedyną w Polsce placówką akademicką, zajmującą się wyłącznie chorobami roślin.

Jak większość zakładów akademickich, Zakład Fitopatologii został zniszczony w okresie okupacji niemieckiej, tak że z całego mienia zachowała się tylko w dość znacznej części biblioteka oraz pewna część zielników oraz zbiorów muzealnych.

Wznowienie działalności Zakładu Fitopatologii po ostatniej wojnie nastąpiło już w marcu 1945 r. W ciągu 4 lat Zakład został prawie całkowicie przystosowany zarówno do pracy badawczej jak i dydaktycznej, przy czym należy tu podkreślić, że wyposażenie jego obecne jest lepsze i korzystniejsze, niż w okresie międzywojennym. Dotyczy to zwłaszcza aparatury naukowej (autoklawy, termostaty i suszarki, szereg dobrych mikroskopów oraz spora ilość szkła laboratoryjnego).

Nader ważną sprawą dla Zakładu Fitopatologii jest dysponowanie budynkiem szklarniowym do szczepień i obserwacji nad chorymi roślinami oraz niedużym polem doświadczalnym.

Po wojnie zwiększyła się również ilość pomocniczych sił naukowych. Obecnie Zakład ma 4 asystentów, w tym

1 z upowszechnienia wiedzy z zakresu ochrony roślin.

Jeżeli chodzi o kierunek prac w Zakładzie, to obecnie prace te mają więcej charakter praktyczny. Prace Zakładu skoncentrowały się głównie w kierunku badań nad źródłami i sposobami rozprzestrzeniania się chorób. Na pierwszym planie stoją badania nad chorobami przenoszonymi przez nasiona. W związku z tym przeprowadzono studia fitopatologiczne nad nasionami lnu, a jako rezultat tych badań jest praca doktorska pt. Studia fitopatologiczne nad nasionami lnu.

Oprócz prowadzonych w dalszym ciągu studiów nad nasionami lnu rozpoczęto badania fitopatologiczne nad nasionami roślin krzyżowych oleistych oraz niektórych warzyw. Prace fitopatologiczne nad nasionami zostały podjęte na największą skalę po raz pierwszy w Polsce, bowiem obejmują próbki nasion z różnych stron kraju dając przez to obraz rozmieszczenia niektórych chorób.

Do prac tego typu zastosowano różne metody, z których na szczególną uwagę zasługuje tzw. metoda ulsterska, polegająca na wysiewaniu odpowiedniej ilości nasion na pożywece w płytkach Petriego.

Z chorób poszczególnych grup roślin uprawnych szczególną uwagę zwraca się na choroby roślin włókni-

stych (len, konopie) oraz warzywnych (pomidory, cebula). Badania nad chorobami cebuli związane są z aktualną sprawą dużych strat na skutek szarej pleśni cebuli (*Botrytis allii*) mączniaka rzekomego cebuli (*Peronospora Schleideni*).

Prowadzi się również corocznie doświadczenia nad skutecznością różnych zapraw krajowych i zagranicznych na śnieć cuchnącą pszenicy.

Ostatnio zapoczątkowano badania nad skutecznością różnych stężeń cieczy bordoskiej na parcha jabłoniowego (*Venturia inaequalis*).

Od roku prowadzi się obserwacje nad odpornością ziemniaków na zarazę ziemniaczaną *Phytophthora infestans*.

Inną dziedzinę o praktycznym znaczeniu stanowią szkody wywoływane przez grzyby w drewnie technicznym. Właśnie grzyby niszczące drewno są również ostatnio przedmiotem badań zakładu. Głównie zwrócono uwagę na

grzyby niszczące drewno w kopalniach i na składach tartacznych. W tym kierunku rozpoczęto trzy prace. Badania te oraz prace teoretyczne w oparciu o bogatą literaturę różnych krajów stanowią podstawy do rozwoju tzw. patologii drewna, która to dziedzina w Polsce jest po raz pierwszy wykładana.

Zamierzone prace na przyszłość:

1. Dalsze badania fitopatologiczne nad nasionami różnych roślin uprawnych, a w szczególności oleistych.
2. Badania nad łamliwością ździebeł u pszenicy.
3. Badania nad grzybami niszczącymi drewno.
4. Zastosowanie kultur tkanek roślinnych do badań fitopatologicznych.
5. Badania fitopatologiczne nad koniczynami i lucerną.

Prof. dr J. Kochman